

τού νέου καταστήματος ίδρυνται νέχ τις ίδες, γιατούς τις κοινωνικός θεσμός, συνεπαγόμενος ίδια δι- καιώματα και ίποχρεώσεις τρίτων, ανάγκη νὰ ἀπο- φυγθῇ περὶ αὐτοῦ ή νομοθετικὴ ἔξουσία^(a) εἰς τὸν δικαίωμα πρόκειται νὰ γείνῃ νέχ ἐφερμογὴ ὑφισταμένου ήδη θεσμοῦ, τότε ἀρκεῖ και ἀπλοῦν διάταγμα. Τὰ ἔγκε- κριμένα ὑπὸ τῆς πολιτείας συμφέροντα τῶν ηθικῶν τούτων σωμάτων λαμβάνουσι χρηστήρας ἕργων δημοσίας ὀφελείας, ἀπαιτουμένου και ὑπὲρ αὐτῶν τοῦ κατὰ τὸ 17 ἁρθρον τοῦ συντάγματος προσο- μίου τῆς ἐπὶ ἀποζημιώσει καταλήψεως τῆς τῶν ιδιωτῶν περιουσίας^(b) ἀλλ' ή πολιτείας δικαιούται, κα- τὰ τὴν ἑαυτῆς κρίσιν, νὰ τροποποιήσῃ ή και διαλύ- σῃ αὐτά, χωρὶς νὰ θεωρήσῃ ή περιουσία αὐτῶν, ὡς ή τῶν ιδιωτῶν, ἀπρόσβλητος (α). Τὰ ηθικὰ ταῦτα σώματα δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται πρὸς τοὺς προ- καίρους συνεταιρισμούς, περὶ τῶν διελάθομεν ἀνωτέ- ρω. Ταῦτά εἰσι θεσμοὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὑπερκείμενοι ὡς τοιοῦτον εἰς τὴν νομοθετικὴν και διοικητικὴν αὐ- τῆς δικαιοδοσίαν. Μόνον ἐν Βελγίῳ, διὰ τὸ ἀπόλυ- τον τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι, πᾶσα ἐ- ταιρία δύναται ν' ἀποτελέσῃ νομικὸν πρόσωπον, ἔχον τὴν ίκανότητα τοῦ ἀποκτήναι και διατιθέναι περιου- σίαν· ἐντεῦθεν δύως και ή πολυπλασίασις τῶν συλ- λόγων τῶν μοναχῶν, ὡς προείρηται, ή διατηροῦσαν κοινωνικὴν τινὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ φλεγμονήν.

Κατὰ πρότασιν τοῦ κ. Κυπαρίσση, ἐτέθη ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ 11 ἁρθρου, «ὅτι οἱ δρισμοὶ αὐτοῦ δὲν ἐκτείνονται εἰς τὰς συνήθεις πολιτικὰς και ἐμπορικὰς ἐταιρίας, ἀλλ' αὗται θέλουσι διέπεσθαι και τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τὸ ισχὺον ἀστικὸν και ἐμπορικὸν δίκαιον.» Ήσως ή ἐξήγησες αὕτη ήτο περιττή, ὡς ὑπονοούμενη διά- τῆς περικοπῆς τοῦ ἁρθρου «τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.^(c) Καὶ ἐν Βελγίῳ, ὅπου μάλιστα τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι εἶναι ἀπόλυτον, τὸ Ἀκυ- ρωτικὸν ἀπεράνθη, ὅτι αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι ἐξ- κολουθοῦσιν ὑποκείμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐμ- προκεκούντου, τὰς ἀπαιτούσας τὴν προηγουμένην τῆς αυθερνήσεως ἄδειαν, διότι ἀπολαύουσιν οὐ μό- νον τῶν ὀφελειῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀλλὰ και τοῦ ἐξαιρετικοῦ προνομίου ὅτι οἱ μέτοχοι αὐτῶν δὲν θέ- λουσιν ἥνται ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τοὺς τρί- τους, ἀλλὰ θέλουσιν ἐνέχειν μόνον διὰ τὸ ποσὸν τῆς μετοχῆς των.

ΔΙΟΜΗΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ.

ΠΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ.

(Συνέχεια. ίδια φυλλάδιον 413.)

Γ'.

Εὔθυμοίς εἰς Ἀμερική.

Αἱ εὐθυμίαι δὲν εἶναι πολλὰ κοιναὶ εἰς τὴν Ἀμε- ρικὴν, ἀλλὰ και ὀλίγῳ οἱ ἐκζητοῦντες αὐτάς. Οταν τις καταναλώσῃ κοπιῶν δλόκληρον ἡμέραν εἰς ἐμ- πορικοὺς περιπατημούς, ἔχει ὅρεξιν νὰ εὐθυμήσῃ τὸ ἐσπέρας; Αἱ εὐθυμίαι ἀπαιτοῦσι και καιρὸν και χρήματα, και τιμωροῦσι τὸν θυσιάζοντα τὰς ὡραὶς τῆς ἐργασίας εἰς τὸν βωμὸν αὐτῶν. Καθὼς προε- πομένην, ἐπειδὴ αἱ ἐκ κληρονομίας περιουσίαι εἶναι σπάνιαι εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἔκαστος ἀγωνίζεται νὰ κατασκευάσῃ τοιαύτην^(d) διὸ και ἐκκεστος ἐννοεῖ ὅτι ἀληθῆς ἀνακούφισις τοῦ κόπου εἶναι ἐπὶ τοῦ πα- ρόντος τὸ κέρδος. Τὸ Νεοεβρύκον αὐτό, οἱ Παρί- σιοι, λέγω, οὗτοι τῶν Ηνωμένων Πολιτειῶν, ἔχει δλίγιστα θέατρα^(e) ἀλλ' οὔτε καφεπωλεῖς εὑρίσκεις ἐκτός τινων bar-rooms, ὅπου οἱ εἰσερχόμενοι, ίστά- μενοι δρύιοι πλησίεν τοῦ πωλητοῦ, ῥοφοῦσι brandy, sherry, whisky ή brandy cocktail, κροκαλίζοντες ἐνταυτῷ και τεμάχια διπύρου και τυροῦ.

Η κερδοσκοπία ὅμως, ήτις ὀφελεῖται και ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων, προσπαθεῖ νὰ εἰσχωγήῃ τρόπους εὐ- θυμίας. Τί γίνεται τὸ ἐσπέρας ὁ ἀναρίθμητος λαός, δικαιολόγουν τὴν ἡμέραν τὰς ξενοδοχεῖς τῆς ἀγα- νοῦς ἐκείνης πόλεως; Τὸ πλῆθος τῶν ξένιων κλείσ- ται τάχις εἰς τὰ διωμάτια αὐτῶν, ή παρακάθηνται εἰς τὰς αἴθοσας τῶν συγκανκατροφῶν τῶν ξενοδο- χείων; Οἱ Ἀμερικανοὶ οὐδέποτε λησμονοῦσι τὸ δόγ- μα τοῦτο: «Η περιουσία δὲν κατασκευάζεται, ἀλλὰ οἰκονομεῖται.» Εἰς τοὺς Παρισίους συρρέουσι ξένοις ὅπως διπλανήσωσιν, εἰς τὸ Νεοεβρύκον ὅμως ἔρ- γονται ὅπως θησαυρίσωσιν. Άρα και περὶ εὐθυμίας ὅταν πρόκειται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, οὐδεὶς συγκατα- νεύει νὰ διπλανήσῃ πολλά μία δραχμὴ και τεσσα- ράκοντα λεπτά, ίδοιον ὁ μέγιστος δρος τῆς διπλάνης.

Οἱ Βαρνοῦμ πρῶτος ἐννοήσας τὴν ἀλήθειαν ταύ- την, συνέστησεν εἰς Νεοεβρύκον περίφημον μουσεῖον, ὅπου ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς και τεσσαράκοντα λεπτῶν περιέρχεται τρίκιλεύρα πατώματα, περιέχοντα παντοειδῆ περίεργα, ἄμα δὲ και τινὰ ὄχινόμενα, ήτοι τὸν Tom-Pouce (1), τὴν γενειοφόρον γυναικία, τὰ συγκεκολλημένα παιδία (2) τοὺς Ἀτζέκους, τὴν γιγάντειον γυναικία, τὴν διμιλοῦσαν και λέγουσαν παπᾶ και μαμᾶ φόκην, τοὺς Ἐσκιμῶνας και ἄλλα τοιαῦτα, πρὸς τούτοις δὲ και καμψόν θέατρον, ὅπου

(1) Νάρος.

(2) Περγ. τόμ. Η' σελ. 185.

διδάσκονται δύο δράματα. Έπειδὴ δὲ τὸ μουσεῖον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔπρεπεν ἵσως νὰ δημοπραθῇ ἀγορὰ ἕρωτος, κατακλύζεται ὑπὸ πολυχρήμων καὶ κομψοπρεπῶν φοιτητῶν, θέλομεν διαιλῆσαι περὶ αὐτοῦ ἐν ἐκτάσει. Ἐνίστητος δὲ οὐδὲν τὸ δεκαπέντε ἢ εἴκοσιν ἑκατομμύρια ἀτινα ἐκέρδησε, καταφρονεῖ τὰ συνήθη θεάματα καὶ προσκαλεῖ τὸ δημόσιον εἰς ἄλλα νέα. Οὕτω πως συλλαβίων πρό τινος κακοῦ τὴν ἴδεαν νὰ πράξῃ ὑπὲρ τῆς φυλῆς τῶν ἀνθρώπων διτε πράττουσιν ἀπὸ πολλοῦ οἱ Ἄγγλοι ὑπὲρ τῆς τῶν ζώων, ἐδημοσίευσε διὰ τῶν ἐφημερίδων ὃτι ἔμελλε νὰ συγκροτήῃ εἰς τὸ μουσεῖον αὐτοῦ ἕκθεσιν θηλαζόντων παιδίων, καὶ προέτρεψε τὰς μητέρας καὶ τὰς τροφοὺς ὑποστείλωσι βρέφη ἐλεύθερα τέλους, ὑποσχεθεῖς ἀμειβάς εἰς τὰ εὑρωστότερα.

Η παράδοξος καὶ διὰ τοῦτο ἀπράκτος κατὰ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου αὗτη ἴδεα, ἐπέτυχε θαυμασίως εἰς Νεοεβρύξιον. Όλοκλήρους ἑδομάδας λόγος πολὺς ἐγίνετο περὶ τῆς baby show. Ηλήθιος πλατυπροσώπων, παχυτραχύλων καὶ πολυτάρκειον βρεφῶν, παχέων ὡς χῆνες, ἀτινα ἐδέχετο ὡς ἄλλος πατήρ δὲ Βαρνούμ, συνέρρευσαν εἰς τὸ μουσεῖον. Μίx δὲ μήτηρ, ἀποστείλασαν τρίτη παιδία τρίδυμα, ἔλαβε βραβεῖον τιμῆς. Εν ἓντι λόγῳ ἡ ἕκθεσις τῶν παιδίων τοσοῦτον ἐγοήτευσε τοὺς Ἀμερικανούς, ὥστε ἐρήμωσαν τὰ θέατρα. Λαζαρεῖς σπουδαῖοι καὶ δύσκιμοι μητέρες δημοπραθέντες ἀγωνοδέκαιαι, ἀπεράσιζον περὶ τῆς ἀξίας τῶν διαγωνισθέντων. Πόσαι ἐρδιούργιαι καὶ πόσαι μηχανοφόρφιαι ἐγένοντο ὅπως ὑποσκελισθῶσι τὰ πλέον κουκούγαροθρεμέρα παιδία καὶ βραβευθῆσι τὰ δικιγώτερον εὑρωστα! Ἐπὶ τέλους ἐπέστη ἡ ἡμέρα τῆς ἀμοιβῆς. Καὶ μητέρες καὶ τρόφοι, πλήρεις συγκινήσεως, προσεδόκων ἀνυπόμονοι καὶ πάλλουσι τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν δικαστῶν. Ή ἐτυμηγορία ἀνεγνώσθη, καὶ τὰ πλήθη ἐχειροκρύτησαν ἐνθουσιωδῶς τὰ στεφθέντα βρέφη ἀντήγκειν δὲ καὶ οὐκ διλίγοις συριγμοῖ, οἱ συριγμοὶ τῶν ἀποτυχουσῶν τροφῶν καὶ μητέρων. Ιδοὺ διὰ τίνος κανοφανοῦς τρόπου ἐγέμισε τὸ ταμεῖον αὐτοῦ δὲ Κ. Βαρνούμ, δεστις πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν εἶχε καταβάλει τὰ πρώτα θεμέλια τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὄμων γραίας ἀθηναϊδος, τὴν ὅποιαν, βαπτίσας τροφὸν τοῦ Οὐρανίγκτωνος, ἐπεδείκνυεν ἐν πεντηρῷ καλύτῃ.

Ιδὼν δὲ ἐπέτυχεν ὁ ἀγών τῶν παιδίων, ἀνέλαβε καὶ δευτέρην ἴδεαν, νὰ ἐκθέσῃ τὰς ὥραιάς γυναικας τῆς Ἀμερικῆς (¹), ὑποσχεθεῖς πρὸς τὴν ὥραιοτέραν ἀξιόλογον μὲν προῖνα ἀν τὸ δῆμος, ἀδημάντινον δὲ κόσμημα ἐν εἰγεν ἄνδρα. Ομολογητέον ὅτι ἡ

(¹) Ἀγῶνες περὶ κάλλους ἐτελοῦντο καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐν Ἑλλάδi, αἱ δὲ διαγωνιζόμεναι ἐποκαλοῦντο χρυσοφόρες. Ιδεὶ Πανδώρα; τόμ. ΙΖ' σιλ. 344.

ἴδεα ἦτο θαυμασία, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις ἐφαίνετο ἀκτόρωντος διότι, ἀν δὲν δυσκολεύεται τις μήτηρ ἡ σύζυγος νὰ στείλη εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος διλίγων μηνῶν βρέφος, ἐπιτρέπει ποτὲ εἰς ὥραιαν καὶ πλήρη χαρίτων θυγατέρα ἡ σύμβιον νὰ διαγωνισθῇ δημοσίᾳ περὶ κάλλους; Άρα αἱ μέλλουσαι νὰ διαγωνισθῶσι; Θὰ ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, τὰς δροίας οἱ Γάλλοι δημοάζουσι lorettes.

«Τὸ καλὸν δημος παλληκάρι πένερε καὶ ἄλλο μονοπάτι» λέγει δριότατα ἡ κοινὴ παροιμία. Τοιστος εἶναι δὲ ο Κ. Βαρνούμ πεισθεὶς περὶ τῆς δυσκολίας προσεκάλεσε τὰς ὥραιας οὐχὶ νὰ ἐμφανισθῶσιν αὐτοπρασώπως, ἀλλὰ νὰ στείλωσι τὰς εἰκόνας αὐτῶν. Ναὶ μὲν τὸ ἀνδρικὸν φῦλον, τὸ δημόσιον ἡτοιμάζετο νὰ εἰσινάλη χειράρδου δίκην εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς ἐκθέσεως, ήγανάκτησεν, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη ἄλλως πως.

Πλοιάρχος τις, Jack τὸ δημοκα, ἐπιθυμῶν ἐν κακῇ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν νὰ ἀναφλέξῃ τὸν ζῆτον τῶν δικαδίων τῆς ίδιας μερίδος, ἐσοφίσθη νὰ καλέσῃ αὐτοὺς εἰς χορὸν πολιτικόν. Γινώσκων δὲ διτε ἐπὲν ἐκλογῶν πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ὑποψήφιος τὴν χείρα ἀνοικτὴν, ἐφρόντισε καλῶς νὰ μὴ μιμηθῇ τὸν ἀνταγωνιστὴν αὐτοῦ, διτες προσκαλέσας τοὺς διεργούντας εἰς χορὸν συγκροτηθέντα ἐντὸς σκυτοτομείου, τὸν μὲ λάρυγγα αὐτῶν ἐδρέσισε δι' ἀπλοῦ ζύθου, τὰς δὲ ἀκοὰς ἐγοήτευσε διὰ τῶν ἡγεμονίων καὶ κλαριερέττας, τὰ διποτακάντας ἀλληλοδιαδόγως μανύρας τις δοῦλος. Εξ ἐναντίας ὁ χορὸς αὐτοῦ ἦτο πολὺ μεγαλοπρεπέστερος, καὶ γάριν τούτου ἐτυχεὶς τῆς πλειονόψηφίας.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν δημος, ίδων δὲν ἦτο ἀρκατὲ πλούσιος δημος πληρώση τὴν ἀποκτηθεῖσαν δόξαν, εὔρε τὸν τρόπον νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς δοξάσαντας αὐτὸν νὰ πληρώσωσι τὴν δαπάνην. Ιδοὺ κατὰ γράμμα ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐξόδων, τὸν δημόσιον πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς:

«Ἔ μερις τοῦ πλοιάρχου Jack ὀφείλει τὰ ἔξις·

Τάλ. Δεπ.

» Εἰς στολισμὸν τῆς αἰθουσῆς	55
» Εἰς ποτά	75
» Εἰς πεντήκοντα χορευτρίας	62 50
» Εἰς σιγάρα	43
» Εἰς τὸν ἐπιτάπην τῶν εἰσιτηρίων	2
» Εἰς τὴν μουσικήν	40
» Εἰς τὸν δημόσιον ερειποῦ ζήλων	50

Τὸ δλον 267, 50

Αξιοθαύμαστος ἀληθῶς ἡ ἀναίδεια τοῦ βουλευτοῦ Jack, καὶ μάλιστα ἡ ἀποκίτησις τριακοσίων δραχμῶν εἰς ἀμοιβὴν τοῦ δημόσιου σκοποῦ

ζήλου αύτού! «Ο ζηλός οὗτος, λέγει ή έφημερίς παρ' ής έδυνείσθημεν τὸ γεγονός τοῦτο, δὲν ἦτο ξεινούς πολιτικῶς θέως τῆς τιμῆς ταύτης· ήμεις δύναμεις δημοσιεύοντες τὸν λογαριασμὸν, νομίζουμεν ὅτι εἶναι ἀνεκτίμητος ἀπάτησις.»

Ἐρευνήσατε καὶ εἰς τὰ πέντε μέρη τοῦ κόσμου, καὶ πλὴν τῆς Ἀμερικῆς (1) οὐδὲκανού θά εὑρετε τοις αὐτην ἀνατιγυνατίν.

Μουσεῖα δύοις ὡς τὸ τοῦ Βαρνούμ καὶ θέατρον καὶ κιθαριστήριο μουσικῆς ὑπάρχουσιν εἰς πάσας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἀμερικῆς. Άλλα καὶ εἰς ναοὺς, ἐνοικιαζούμενους ἐπὶ τούτῳ, γίνονται μουσικαὶ συνέδριάσεις, δημόσιαι ἀναγνώσματα περὶ ἐλευθερίας, περὶ θεοτοκίας, περὶ θρησκείας, περὶ ἀνεξαρτησίας τῶν γυναικῶν, περὶ ἐναερίων πνευμάτων καὶ οὐθ' ἔξης.

Τὸ ἐν Νεοεβρόπολε θέατρον τὸ καλούμενον *Academy of music*, περιλαμβάνει ἐπέκεινα τῶν ζεῖ γιλιάδων θεατῶν εἰναι δύναμεις κακόπογον καὶ κακοῖς διεπευασμένον. Φαντάσθητε ὅτι τὰ θρανία εἰναι καθ' ὑπερβολὴν ἐλαστικά, καὶ διτοικαθήση τις πρέπει νὰ πιέσῃ αὐτὰ καλῶς διὰ τῆς χειρὸς ὅπως γαμηλιωθῶσι. Μόλις δύναμεις θελήσῃ νὰ σηκωθῇ καὶ τὸ ἐλαστικὸν ἀνυψούμενον μεθ' δρμῆς ἐκσφενδονίζει αὐτὸν τοσοῦτον ὑψηλά, ὥστε πολλάκις ἀναπτεροῦται σκανδαλωδῶς τῶν γυναικῶν τὸ ἐνδυμα.

Εἰς ἄλλο θέατρον, τὸ Niblo's-Garden, παίζουσι παντομίμαν, τὴν διόπιαν ὑπεραγαπῶσιν οἱ ἐν Ἀμερικῇ. Διδοῦσι οἰκογένεια Ravel, τῆς διόπιας τὰ μέλη ἐπαγγέλλονται αὐτὴν, κατεσκεύασσε κολοσσιαίκαν περιουσίαν καθ' ἕκαστην αὐξηνούμενην. Οἱ Ἀμερικανοὶ νομίζουσιν ὅτι κωμικώτατοι τῶν ὑποκριτῶν τοῦ κόσμου εἰναι δισοὶ πηδοῦσι, κτυποῦσι κροταλιστάς οἱ εἰς τὸν ἄλλον, κάμνουσι μορφασμούς καὶ χειρονομίας. Όταν βλέπωσι τὰ τοικυτὰ καγγάζουσι, λειπούμενοι γελῶντες καὶ διασκελπίζουσιν διτοικάτοις τεγνῆται εἰναι οἱ Ράθελ. Σημειωτέον ὅτι ἀπὸ δεκαπέντε ἑτῶν τὰς αὐτὰς παντομίμακς παίζουσιν οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι· ἄλλα καὶ ἔτι δεκαπέντε ἀν παιζῶσιν αὐτὰς, εἰναι βέβαιοι περὶ τε τοῦ κέρδους καὶ τῆς ἐπιτυχίας.

Οσάκις βρέχῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰ θέατρα εἰναι ἔρημα· ἔαν δύναμεις οἱ Ράθελ ἔχωσι παράστασιν, οὔτε βρογή, οὔτε γιών, οὔτε ἀνεμος, οὔτε καύσων, οὔτε κρίσεις οἰκονομικαί, οὔτε ή ἀκλογὴ τοῦ προέδρου, οὔτε ή γολέρχεις ἐμποδίζουσι τοὺς Ἀμερικανοὺς τοῦ νὰ συρρέωσιν εἰς αὐτὴν.

(1) Καὶ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ δὲ τῷ ΙΔ' τόμῳ τῆς Πανδώρας, ἐν σελ. 350 τὰς μυριάδας τῶν δραγμῶν, δισας δὲ τέτοιας εἰπεῖν οἰκονομικῶν ὑπουργής κατέδειξεν ἀρπαγίσας ὑπὸ τινῶν ἀξιωμάτων τοῦ λογαργοῦ Jack «πρὸς εὐδόσιαν τῆς γενομένης ἐθνογερσίας»—«δι' ἔξοδα τοῦ λεροῦ σκοποῦ» καὶ «δι' αἰτίαν ήτοι διαθέσιται».

Πῶς λοιπόν, ἐνδέγεται νὰ μὲν ἐρωτήσῃ τις, πῶς η K. Ραχήλ (Mme Rachel) ἐπέτυχε τοσοῦτον εἰς Νεοεβρόπολην, ἀροῦ μάλιστα οἰλάμερικανοὶ δὲν ἔνοοῦσι τὴν γαλλικήν;

Ἀπαντῶ ὅτι τὰ ἀναρθρωτὰ πλήθη δια συνεπίζοντο εἰς τὸ θέατρον διποι παρίστανεν ή Ραχήλ, δὲν συνέρρεον οὔτε χάριν αὐτῆς, οὔτε γάριν τοῦ Ρεσινή τοῦ Μολιέρη, οὔτε χάριν τῆς γαλλικῆς γλώσσης συνέρρεον χάριν τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς, τῶν διοίων τὸ ἀξιοθαύματον προκνήγγειλον αἱ ἐφημερίδες. Ότε δὲν ἔνδοξος τραγῳδὸς ἀπέβη εἰς Νεοεβρόπολην, ἀπεβίθηκε καὶ πεντήκοντα δύο (οἱ ἀριθμὸς ἀκριβέστατος) κιβώτια, περιέχοντα λαμπρὰ ἐνδύματα. Ή εἰδησις αὐτην ἤρκεσε νὰ ἐλκύσῃ συρρηδὸν εἰς τὸ θέατρον τὰς Ἀμερικανίδας, φιλοκαρπούς διπέρ πάσας τὰς γυναικίκας τοῦ κόσμου. Καὶ διτοικαθήση—δι! τί ώρα! ἀνέκραξαν· τί λαμπροὶ ἀδάμαντες! — Εἴτετε ἐφημερίδη δι πρώτη τραγῳδὸς διπέρ τὸν ἥλιον.

Ἐκ πάντων διμοις τῶν θεαμάτων τὸ περιεργότατον καὶ τὸ ἐθνικώτατον εἰναι τὸ τῶν χορῶν, τῆς μουσικῆς καὶ τῆς δμιλίας τῶν μεσημβρινῶν Λιθιόπων, οὔτεινας μιμοῦνται οἱ λευκοί, μελαίνοντες τὰς χειράς καὶ τὸ πρόσωπον. Άλλ' διποι ἐκτιμήσῃ τις καλῶς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἀμερικὴν, νὰ συζήσῃ μετὰ Αἰθιόπων, νὰ ἴδῃ αὐτοὺς φοροῦντας ἀλλόκοτον ἐνδυμα, νὰ σπουδάσῃ τὴν κτηνώδη μορφὴν, τὰς γελοίας δρέσεις, τὸ στρεβλὸν πνεῦμα, τὴν ἀπαράμιλλον ὀκνηρίαν καὶ δειλίαν αὐτῶν· συγγρόνως δὲ καὶ νὰ μάθῃ πόσον ή μουσική αὐτῶν εὐαισθητίκη εἶναι βαθεῖα, καὶ πῶς διλοκλήρους νύκτας ἐπιδίδουται δις ἄλλαι μακινάδες εἰς χορεύς.

Η σκηνὴ, εἰς τὴν διόπιαν ἐμφανίζονται δέκα ή δώδεκα διποκριταί, ἔχει συγκατα τοῦ θεατρικοῦ. Οἱ υἱοί τοῦ Χάμ, φέροντες διποκάμισα διψηλὰ ἔως εἰς τὰ ώτα, ἐνδύματα ἀλλόκοτα, καὶ ἄλλοις μὲν κιθάραν, ἄλλοις δὲ βιολίον, ἄλλοις ταμπουρᾶν, ἄλλοις τύμπανον καὶ ἄλλοις μακρὰ κρέμησλα, παρουσιάζονται δις ἄλλα ζῷα. Τὰ κωμικώτερα πρόσωπα εἶναι συνήθως δι παιζῶν ταμπουρᾶν καὶ δι παιζῶν τὰ κρέμεσλα, στις κτυπεῖ καὶ τινάζει αὐτὰ κινῶν τὸ σῶμα καὶ ἐπιδιδόμενος εἰς τρομερὰ πηδήματα. Καθήμενοι ἐν συγκάτι οὐκλου λέγουσι μεταξὺ αὐτῶν μυρίας ἀνοσίας, αἱ διόπιαi κινούσιν εἰς ἀσθετικὸν γέλωτα τοὺς θεατάς. Μετὰ ταύτην καὶ ἄλλας τινὰς περιστάσεις ἐπίστης γελοίας, ἔρχεται ἐπὶ τέλους χορὸς, ἐν διαστήματι τοῦ διποίου δυσειδεστάτη τις Αἰθιόπης εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ φλογεροῦ ἔρωτος φορεόπροσωπου τινὸς Αἰθιόπος.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων θεατρικῶν καταστημάτων τοῦ Νεοεβρόπολην ὑπάρχει τὸ καλούμενον Femalle-Company. Καὶ ήμεις μὲν οὐδέποτε ἐπεσκέψημεν αὐτό· ἐκ τῶν ἐφημερίδων δύναμεις καὶ τῶν ἀγγε-

λισσάν έμαθομεν διτά πρέσβωπος τοῦ θεάτρου τούτου είναι καὶ ώραῖς γυναικεῖς, αἵτινες παριστάνουσι συμπαθητικὰς καὶ ποικίλιξ εἰκόνας; διὸ ἐκφραστικῶν καὶ ἐπιγραφήτων θέσεων. Μετὰ τὸ κοινὸν δὲ τοῦτο θέσμικος συγχροτεῖται ἴδιαιτερος ἀντίχορος (private quadrilles) καὶ θν, ἀναμιγνυόμενος δὲ θέλων εἰς τὸν γορὸν θεαμάτιον ἐκ τοῦ πληθύνον τὰς καλλονὰς τῶν γυναικῶν ἔκεινων. Καὶ διὰ τὸ πρώτον μὲν θέσμικος ἔκαστον εἰσιτήριον τιμῆται δρ. 4 καὶ λεπτὰ 40· πόσα δὲ στραγγίζει δὲ θέλων νὰ παρασταθῇ εἰς τοὺς ἴδιαιτερους ἀντιχόρους ἀγνωστον.

Ἐν γένει διμοις οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν πολυαγαπᾶσι τὰς κοινὰς εὐθυμίας· ἐξ ἐναντίας πρωτιμῶσι τὰς ἴδιαιτερας, τὰς τῆς λέσχης φέρεις εἰπεῖν, τῶν ἐσπερινῶν σχολείων τοῦ χοροῦ ἀτινχ διευθύνονται ὑπὸ young ladies καὶ ἐπὶ τέλους τὰς τῶν οἰκιακῶν συνκατροφῶν. Τὸν χειμῶνα ἡ προσφιλεστάτη τῶν εὐθυμιῶν εἶναι ἡ ἐλκυθροδρομία· καθήμενοι εἰς ἐλκυθρῶν

ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένοις

καὶ συρόμενοι ὑπὸ δύο, τεσσάρων, δεκτὸ, δεκαξεῖς καὶ εἰκοσιτετσάρων ἵππων, πετῶσιν ἐπὶ τῆς πεπηγύιας χιόνος. Αἱ φιλομειδεῖς μάλιστα κόραι τοῦ νέου κόσμου ἀξιούσιν διτι αἱ ἀμαξοδρομίαι αὐται, ἐν καρῷ σελήνης, συνηγούντων τῶν κωδωνίσκων τῶν ἵππων πρὸς τὰς γλυκείας συνομιλίας τῶν ἐν τῷ ἐλκυθρῷ, ἔχουσιν ἀκτανίκητον τὸ θέλγητρον. Ἀν ἡ ἀκλόνητος ἀρετὴ τῶν Ἀμερικανίδων πρέγη ποτὲ κίνδυνον, δὲν τρέχει βεβεκίως αὐτὸν εἰς τοὺς χοροὺς, τὴν ἐξοχὴν ἡ κατ' οἴκου, ἀλλ' εἰς τὰς νυκτερίνας ταύτας ἐκδρομάς.

Τὸ δὲ θέρος, μετοικοῦντες ἔνεκα τοῦ καύσωνος εἰς Newport ἢ Saratoga χορεύουσι τὸ ἐσπέρας, τὴν δὲ ἥμέραν αἱ κυρίαι ἀλλάζουσιν ἔνδυμα τρίς καὶ τετράκις. Οἱ ἄνδρες παιζούσι τσούρια, πίνουσι, καπνίζουσιν, ἀναγινώσκουσι καὶ γλυκοσαλιβρούσιν⁽¹⁾ ὑπὸ σκοτεινὰς δενδροστοιχίας.

Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν πρωτίστων εὐθυμιῶν τῆς Ἀμερικῆς τακτέον τὴν ἀπόσθετιν τῶν πυρκαϊῶν. Ἀμέτρητος εἶναι δὲ ἀριθμὸς τῶν πυρκαϊῶν δοκι κατ' ἕτος συμβιβίνουσιν εἰς τὰς Ήνωμένας Πολιτείας, ἀφοτος δὲ καὶ ἡ ἕδονή τῶν πυροσθετῶν. Πρέπει νὰ διατρέξῃ τις τὸν τόπον ἔκεινον ἵνα ἐννοήσῃ τί ἐστι πυροσθετής ἀμερικανὸς καὶ δοποῖον περιπτώη ἔρωτας αἰσθάνεται πρὸς τὰς ἀντλίας, τὰς διποίας στολίζει μὲν ἀνθη καὶ τὰ τοιαῦτα, περιτερόμενος πολλάκις μετ' αὐτῶν χάριν ἐπιδείξεως. Τὰ σωματεῖα τῶν πυροσθετῶν ἐπισκέπτονται ἀλληλα μεταβαίνοντας ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, διποις δεῖξωσι τὰς ἀντλίας αὐτῶν καὶ προσαγορευθῶσιν ἀμοιβαίως.

(1) Νεμάτεμεν διτι ἡ ἀγοραία αὐτὴ λέγεται ιστονικαῖς πρὸς τὰ διητά τῶν Ἀγγλῶν.

Οὗτος ἡ ὀνομαστὴ φάλτρα ἀλλούντι στροφαῖς Νεοερύχαιον, οἱ πυροσθεταὶ ὑπεδεγμηταὶ αὐτὴν ἀποβάται μετὰ τῶν ἀντλιῶν αὐτῶν. Καθ' ὅλας δὲ τὰς βιομηχανικὰς ἐκθέσεις παραθέτονται πολυτελέσταται ἀντλίαι, πολλαὶ δὲ καὶ ὅλως διόλου ἀργυραῖ. Τὰ βρέφη παιζούσι μὲν μικρὰς ἀντλίας καὶ βάλλονται πῦρ εἰς σωρὸν παλαιοχάρτων ἡ ορυγάνων σειννυόμενοι αὐτῶν, τῶν περιεστώτων γειροκροτούντων. Οἱ οἰκοδεσπόται δὲ οἱ ἐνοικιασταὶ ἐγειρόμενοι τὸ πρωτὶ ἐνωρίς, ἔξκοντίζουσι διὰ τῶν ἀντλιῶν ὑδωρ ἀπὸ τῆς στέγης μέχρι τῶν θεμελίων τῶν οἰκιῶν, ἐκτελοῦντες οὕτως ἔργον καθαριότητας ἃμα δὲ καὶ τέρψεως. Σημειωτέον δὲ διτι οἱ ἀμερικανοὶ πυροσθεταὶ εἶναι ἀμισθοί.

Μόλις δοθῇ σημεῖον πυρκαϊζεις, καὶ κατὰ δυστυχίαν δίδεται καθ' ἐκάστην ἥμέραν, πολλάκις δὲ καὶ καθ' ἐκάστην νόκτα, ἀκούεις εἰς τοὺς δρόμους τρομερὸν θόρυβον· εἶναι δὲ δὲ οἱ θόρυβοι τῶν ἀντλιῶν, αἵτινες ἀλλονται ὑπὸ τριάκοντας ἡ τεσσαράκοντας πυροσθετῶν. Οἱ ἀργηγὸς αὐτῶν τρέχων πρῶτος καὶ κέρας ἔχων εἰς τὸ στόμα· «Ἐμπρός! κράζει μὲ φωνὴν Στέντορος. Ἐμπρός! δλοι συγγρόνως» προσπαθήσατε νὰ κατακτήσῃς ἡ προσφιλῆς ἥμدان ἀντλίας τὰς δάφνας τῆς πυρκαϊζεις! Οὐαὶ εἰς τὸν ταλαιπωρον δικάστην δοτις γῆθελεν εὔρεθη τότε ἐνώπιον τοῦ καταρράκτου ἔκεινου τῶν ἀντλιῶν, τῶν ἀναβαθρῶν καὶ τῶν ἐκρεβαχευμένων πυροσθετῶν! Ἀνατρέπεται ἀγηλεῶς καὶ καταπλατεῖται, μηδὲν δὲ βλέμμα ἀπίτοντος εἰς αὐτόν. Οἱ πυροσθετης δὲν εἶναι ἄνθρωπος ἀμέλιοςας τὸ σημεῖον τῆς πυρκαϊζεις, γίνεται τίγρις ἵκανη καὶ δέκα ἀνθρώπους νὰ κατασυντρέψῃ καθ' ὅδον, διποις σβάστη μίαν καπνοδόχην καιομένην.

Ἐνίστε συναπαντῶνται δύο σωματεῖα πυροσθετῶν διευθυνόμενα εἰς τὸ αὐτὸν μέρος. Εύθους ἀντρογοῦσι τρομεροὶ οὐραῖς καὶ μετ' αὐτάς, προεξαρχόντων καὶ βιώντων ἐκτέρωθεν τῶν ἀρχηγῶν, ἀργίζουσι τὰ γρονθοκοπήματα. Μετὰ συντριβὴν δὲ καταλῶν τινῶν καὶ ῥινῶν καὶ πλευρῶν καὶ σιαγόνων, ἀναλαμβάνουσι τὰς ἀντλίας ἀλλάζοντες καὶ ὅρμωσι ταχύτερον ἡ πρὸιν. Τιπάρχουσι νέοι, τοσαύτην μανίκιν ἔχοντες ὑπὲρ τῶν πυρκαϊῶν, ὥστε κοιμάνται φέροντες τὸ ἐπὶ τούτῳ ἔνδυμα, ἡ ἀγρυπνούσιαν ἐπὶ τῶν δωμάτων διποις παρατηρήσαντες πρῶτοι πυρκαϊῶν τρέζοις καὶ πρῶτοι. Εἶναι δὲ ἀτρόμητοι οἱ πυροσθεταὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ δλοις ἀφωσιωμένοι εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν. Τοιχος ποτὲ πεσὼν κατεπλάκωσεν εἰκοσιένα ἐξ αὐτῶν. Πάντες οἱ λοιποὶ πυροσθεταὶ συναγγέντες τότε ἐκήδευσαν τοὺς πεσόντας αἱ ἀντλίαι τῶν θεαμάτων ἐπενθηφόρτουσαν, καθὼς καὶ τὸ μέρος διποιού ἐφυλάσσοντο.

Ἐάν ποτε ἀντλία τις φθάσῃ ἀργά, μετὰ τὴν ἀπόσθεσιν τῆς πυρκαϊζεις, νομίζετε διτι ἐπιστρέψη

προκτος, χωρίς νὰ δώσῃ σημεῖον ζωῆς; Ποτέ! Καὶ σπινθήρ ἀν δὲν καίη, δούλος καταποντίζεται ὑπὸ θυ-
δατος. Ήκουσα δὲ ἀσφαλιστὰς λέγοντας δτι μᾶλλον φοβοῦνται τὸν ακάθεκτον ζηλον τῶν ἀργοπαρούντων πυροσβεστῶν, οἵτινες ἐξ ἀπελπισίας κατακλύζουσι τὰς οἰκίας, ἢ τὸ πῦρ αὐτό.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐν Νεοεβρόπολι παγκοσ-
μίου ἐκθέσεως καὶ τὴν ζημίαν τῶν μετόχων, ἐγένε-
το πρότασις εἰς τὸν γνωστὸν Βαρνούμι νὰ ἀναλάβῃ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κρυστάλλινου παλατίου· ἀλλ’
οὗτος φοβούμενος μὴ βλάψῃ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ κοινὴν
ὑπόληψιν ἀπεποιεῖτο· ἐπὶ τέλους δομως ἡγαγκάσθη νὰ
εἰσκούσῃ τὰς ἐνθέρμους δεήσεις. Τὴν ὥραν ἐκείνην
διέτριψεν ἐν Νεοεβρόπολι περιώνυμος Jullien, διευ-
θύνων πολυάριθμον καὶ θαυμασίαν χορείαν μουσικῶν
εἰς τοῦτον ἀποταθεὶς δούλοις εἶπεν· «Ἀνάγκη πᾶ-
σα νὰ συνάξω τὸ δημόσιον εἰς τὸ Κρυστάλλινον πα-
λάτιον· διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖ τὴν συνδρομὴν τῶν μου-
σικῶν, οὐ μόνον ὅσων ἔχεις ἄλλα καὶ ὅσων ἄλλων
θελήσεις νὰ παραλάβῃς. Σύνταξον δὲ πρωτάκουστον,
ἔκτακτον, θαυμασίαν, τρομεράν μουσικὴν, τοιαύτην
ὅποισα νὰ φαίνεται γίγας πρὸς τὴν συνήθη. Εἰσαὶ ἐ-
πιτήδειος, γνωρίζεις τὸν τόπον, μὴ σε μέλη δι’ ἔξο-
δον τρέξε ἐμπρός.»

Δεκαπέντε ημέρας μετὰ τὴν δμιλίαν αὐτὴν γι-
γάντιαι ἀγγελίαι, δέκα ποδῶν μῆκος καὶ τεσσάρων
ποδῶν πλάτος ἔχουσαι, ἐσκέπαζον τοὺς τοίχους τῆς
πόλεως, περιστάγουσαι μὲ πορφυροῦ χρῶμα τὸ Κρυ-
στάλλινον παλάτιον καταβιβώσκειν ὑπὸ τρα-
μερᾶς πυρκαϊᾶς· μυριάδες ἀνθρώπων ἔρευγον πα-
ταχόθεν περίτρομοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὰ σωμα-
τεῖα τῶν πυροσβεστῶν εἴλκυον ἀντλίας ἢ κατεπόν-
τιζον τὸ καιόμενον παλάτιον· κάτωθεν δὲ τῆς εἰ-
κόνος ἐχράγθησαν ταῦτα·

«Τὸ Κρυστάλλινο παλάτιον ἀνοίγεται ἐκ νέου.

»Μέτας ἀρτίχορος πυροσβεστῶν,

»συντεθεῖεις ἐπὶ τούτῳ ύπτο τοῦ

Jullien.»

Τρεῖς περίπου χιλιάδες ἄνδρες συνεκρότησαν τὴν
μουσικὴν χορείαν. Ο Jullien ἐφεύρε νέα δργανα ἢ
μᾶλλον γέκς μηγανάς, ἐξ ὧν ἄλλαι ἐμπιδοῦντο τὸν
τριγμὸν τῶν κκιομένων δοκῶν, ἄλλαι τοὺς δέξεις συ-
ριγμοὺς τοῦ πυρὸς καὶ ἄλλαι τὸν κρότον τῶν ἀντλιῶν.
Έκατοστυίαι δὲ μουσικῶν, κρατούντων κέρκτα, διέ-
ταττον τοὺς πυροσβέστας, καὶ αἱ μανιάδεις εὐ-
φημίαι τῶν θεατῶν, σεσωρευμένων τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τοῦ
ἄλλου ὅπως ιδωσι κάλλιον, ἀπεκρίνοντο εἰς τὰς οὐχ
ἡττον μανιάδεις ἐκρήζεις τῆς μουσικῆς. Καὶ μεταξὺ τούτων πολυάριθμοι βεγγαλικὰ φῶτα ἐφαίνοντο
καταφλέγοντα τὰ οἰκοδόμημα.

Η ἐπιτυχία ἦτο πληρεστάτη μετὰ τὴν πυρο-

χνικὴν ταύτην πυρκαϊάν τὰ διάφορα σωματεῖα τῶν
πυροσβεστῶν συνήλθον ἐπευφημοῦντες ἐν σώματε
καὶ μουσικῆς προσπορευομένης ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ
Jullien, καὶ εἰς ἀπόδεξιν εὐγνωμοσύνης προσέφεραν
αὐτῷ ράβδον ἀρχηγοῦ ὄρχηστρας.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Ε ΚΑΡΑΣΟΥΣΑ.

ΠΟΙΗΜΑ

I. ΚΑΡΑΣΟΥΣΑ

ἐπαινεῖεν ἐν τῷ Ποιητικῷ Διαγωνισμῷ (*).

A.

Τοῦ Βούζαντος τὴν πόλιν τὸ πένθος περιβάλλει.
Οἱ θάσοι σιγῶσιν, οἱ κῶμοι τῶν ἐμπόρων.
Ἐλλήνων φαιδροτέρων δὲν ἦτο πόλις ἄλλη·
Μὴ δαιμῶν τὴν πιέζει βαρὺς τῶν ἀλαστόρων;

Δοιμὸς μὴ τὴν μαστίζει! οὐδεὶς φθορεὺς τοιοῦτος·
Τύραννος ἐκπιέζει τὸ αἷμα τῆς ἀθλίας·
Τύραννος Βούζαντίου εἰν’ ὁ λοιμός. Τίς οὗτος;
Ο δόξης καὶ πατρίδος προδότης Παυσανίας.

Ο ἀθλιός τῆς Σπάρτης ἀντίλλαξε τὰ ἥπη
Μ’ ἀσιανῶν βαρβάρων τρυφάς καὶ βίον ξένον.
Η δόξης δὲ τὸ εἶδεν ἐσπάραξε τὰ στήθη,
Ως μήτηρ ἥτις κλαίει οἵον πεφιλημένον.

Οι χθὲς τὴν ἐπηρμένην Ἀσίαν πληρῶν φοίκης,
Ὕπὸ αὐτῆς τοὺς πόδας δο τάλας φέρων θέτει
Τὸ τρόπαιον τὸ μέγα, τὸ δρέπανον τῆς νίκης,
Μὲ τὰς προσφάτους δάφνας κακοσμημένον εἴτι.

Ὕπὸ χρυσοῦ ἐπείσθη, ὑπὸ κενῶν ἐλπίδων,
Νὰ γένηται, τῶν αἰώνων τὸν στέφανον ἐκκλήνων,
Τοὺς νόμους καὶ τὴν Σπάρτην καὶ τοὺς θεοὺς προδί-
γμοτελῆς βαρβάρων καὶ τύραννος Ἐλλήνων. [δων,

Τὰ δ’ δργανα τὰ πρῶτα τελεῖ τῆς τυρκνίδος,
Βουλάς ἐπιδεικνύων ἀγρίας, ἀτασθάλους,
Εἰς πόλεως τὰ τείχη συμμάχου κ’ Ἑλληνίδος,
Πολίτας ἀποκτείνων καὶ φυγαδεύων ἄλλους.

Καὶ τέλειος σατράπης εἰς ἀθεσμον κοιτῶν,
Γυναικας διὰ βίας εἰσάγεις ἐλευθέρας,
Ως ρόδον τις συλλέγει εἰς εὐανθῆ λειμῶν,
Ἐφύρισμα κρατικῆς, τρυφὴν μιᾶς ἐσπέρας.

(*) Ορεξ φυλλάδ. 411 σελ. 41.